

26.7.80 97/85

KIESRAAD

GEVESTIGD IN HET GEBOUW VAN HET MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN TE 'S-GRAVENHAGE - TEL (070) 43488XX
postbus 20011 2500 EA 's-Gravenhage 717911

Aan

Zijne Excellentie de Minister van
Binnenlandse Zaken

Uw brief van

2 juni 1977,
nr-B77/U 1361

Ons kenmerk

3124

's-Gravenhage, 26 juli 1980

Onderwerp

Tijdstip verkiezing en
eerste samenkomst van
vertegenwoordigende
lichamen

Bij brief van 2 juni 1977, nr.B77/U 1361, heeft Uw ambtsvoorganger de Kiesraad verzocht hem van advies te dienen met betrekking tot een wetsontwerp, tot wijziging van de Kieswet strekkende tot verkorting van de termijn tussen de dag van de stemming en het eerste optreden van de nieuw benoemde Tweede Kamer. Voorts zijn aan de Kiesraad enkele brieven toegezonden, die suggesties bevatten met betrekking tot vroeging van de tijdstippen van de verkiezingen van de gemeenteraad en van de eerste samenkomst van die raad.

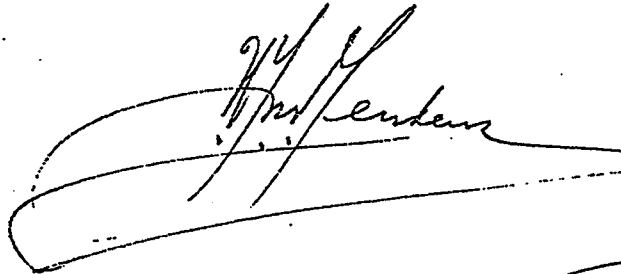
De Kiesraad heeft gemeend de tijdstippen van de verkiezingen van de Tweede Kamer, provinciale staten en de gemeenteraad in onderlinge samenhang te moeten bezien en aan de hand daarvan tot een wijziging van de hoofdstukken C en F te moeten adviseren. Een wetsontwerp terzake wordt U hierbij aangeboden. Uitgangspunten voor het door de Raad opgestelde wetsontwerp zijn geweest:

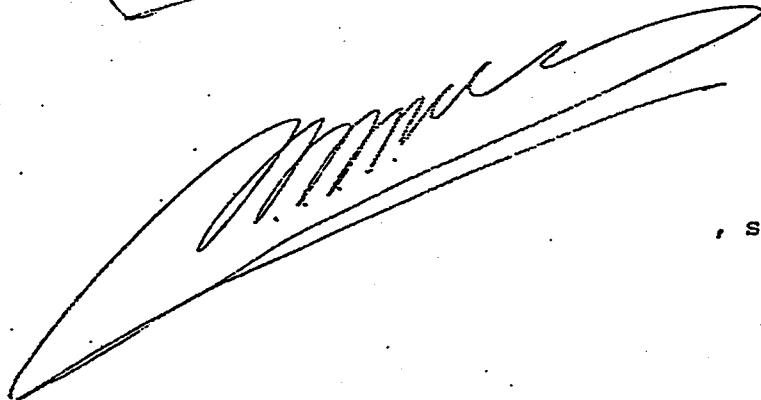
- de wens om de termijn tussen de dag van de stemming en het eerste optreden van de Tweede Kamer aanzienlijk te bekorten;
- de wens om de installatie van de nieuwe gemeenteraad ruimschoots vóór de indiening van de concept-begroting te doen plaatsvinden;
- voorkomen moet worden dat verkiezingen te dicht op elkaar volgen, indien zich in de toekomst de situatie zou voordoen, dat verschillende verkiezingen in hetzelfde jaar komen te vallen.

De Raad realiseert zich dat de door hem voorgestelde periode van 20 dagen tussen de stemming en de eerste samenkomst voor wat betreft provinciale staten en de gemeenteraad, hoewel verkiezingstechnisch mogelijk, op andere gronden wellicht bezwaarlijk zou kunnen zijn.

Met name denkt hij daarbij aan de collegevorming en de eventuele opstelling van een collegeprogram. Hij geeft U dan ook in overweging met name hierover het advies van de VNG en het IPO te vragen.

Namens de Kiesraad,

voorzitter

, secretaris.

Herziening van de hoofdstukken C en F
van de Kieswet en wijziging van enkele
daarmede verband houdende artikelen van
de Kieswet, de Provinciewet, de gemeentewet,
de Wet openbaar lichaam Rijnmond en
de Wet Agglomeratie Eindhoven
(Tijdstip verkiezing en eerste samenkomst
van vertegenwoordigende lichamen)

Wij Beatrix, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau,
enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is de
voorschriften met betrekking tot het tijdstip van verkiezing en
eerste samenkomst van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, van
de provinciale staten en van de gemeenteraden te herzien en in
verband daarmede enkele andere bepalingen van de Kieswet en een
bepaling van de Provinciewet, de gemeentewet, de Wet openbaar
lichaam Rijnmond en de Wet Agglomeratie Eindhoven, te wijzigen;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen
overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan,
gelijk Wij goedgevonden en verstaan bij deze:

Artikel I

In de Kieswet¹⁾ worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A

Hoofdstuk C wordt gelezen:

De zittingsduur van de leden van de Tweede Kamer der Staten-
Generaal, van de provinciale staten en van de gemeenteraden

Artikel C 1

1. De leden van de Tweede Kamer worden gekozen voor vier jaren.
2. Zij treden tegelijk af met ingang van de dinsdag, gelegen in de periode van 10 tot en met 16 juni.

Artikel C 2

De leden van de Tweede Kamer, gekozen na ontbinding van de Kamer, treden, nadat zij vier jaren zitting hebben gehad, tegelijk af met ingang van de dinsdag, gelegen in de periode van 10 tot en met 16 juni daaropvolgend.

Artikel C 3

1. De leden van provinciale staten worden gekozen voor vier jaren.
2. Zij treden tegelijk af met ingang van de dinsdag, gelegen in de periode van 5 tot en met 11 april.

¹⁾ Laatstelijk gewijzigd bij de wet van Stb.

Artikel C 4

1. De leden van de gemeenteraad worden gekozen voor vier jaren.
2. Zij treden tegelijk af met ingang van de dinsdag, gelegen in de periode van 5 tot en met 11 april.

Artikel C 5

Hij, die ter vervulling van een opengevallen plaats tot lid is benoemd, treedt af op het tijdstip, waarop degene, in wiens plaats hij is benoemd, zou hebben moeten aftreden.

B

Hoofdstuk F wordt gelezen:

Het tijdstip van de kandidaatstelling

Artikel F 1

De kandidaatstelling voor de verkiezing van de leden van de Tweede Kamer vindt plaats op de tweede dinsdag van april.

Artikel F 2

In geval van ontbinding van de Tweede Kamer vindt de kandidaatstelling plaats binnen veertig dagen na de dagtekening van het koninklijk besluit tot ontbinding op een bij dat besluit te bepalen dag.

Artikel F 3

1. De kandidaatstelling voor de verkiezing van de leden van provinciale staten vindt plaats op de eerste dinsdag van februari.
2. Indien in verband met het bepaalde in artikel I 1 de dag der stemming zou vallen in de week, aan Pasen voorafgaand, vindt de kandidaatstelling plaats op de laatste dinsdag van januari.

Artikel F 4

1. De kandidaatstelling voor de verkiezing van de leden van de gemeenteraad vindt plaats op de eerste dinsdag van februari.
2. Het tweede lid van artikel F 3 is van toepassing.

C

Artikel O 8 wordt gewijzigd als volgt:

In het eerste en het tweede lid wordt in plaats van "de eerste Dinsdag van September" gelezen: de dinsdag gelegen in de periode van 5 tot en met 11 april.

D

In artikel U 12 wordt in plaats van "vóór 10 Augustus" gelezen: uiterlijk op de twaalfde dag na die der stemming.

Artikel II

In de Provinciewet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A

Artikel 30 wordt gelezen als volgt:
De gewone tijd ter benoeming van de leden van gedeputeerde staten is de dinsdag, gelegen in de periode van 5 tot en met 11 april.

B

Artikel 31, tweede lid, wordt gelezen als volgt:
Zij treden tegelijk af met ingang van de dinsdag, gelegen in de periode van 5 tot en met 11 april.

Artikel III

Artikel 89, eerste volzin, van de gemeentewet wordt gelezen als volgt:
De gewone tijd, ter verkiezing der wethouders, is de dinsdag, gelegen in de periode van 5 tot en met 11 april.

Artikel IV

In de Wet openbaar lichaam Rijnmond worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A

Artikel 6, achtste lid, wordt gelezen als volgt:
Ten aanzien van de in het eerste lid bedoelde leden zijn de bepalingen inzake het lidmaatschap van de gemeenteraad van overeenkomstige toepassing, met dien verstande, dat zij tegelijk aftreden met ingang van de dinsdag, gelegen in de periode van 12 tot en met 19 april van het jaar, waarin de in het eerste lid bedoelde verkiezing is gehouden.

B

Artikel 10, derde lid, wordt gelezen als volgt:
De gewone tijd voor de benoeming van de leden van het dagelijks bestuur is de dinsdag, gelegen in de periode van 12 tot en met 19 april van het jaar, waarin de verkiezing van de leden van de raad heeft plaatsgevonden.

Artikel V

Artikel 9 van de Wet Agglomeratie Eindhoven wordt gelezen als volgt:

De agglomeratieraad vergadert na de periodieke verkiezing van zijn leden voor de eerste maal in nieuwe samenstelling op de dinsdag, gelegen in de periode van 5 tot en met 11 april.

Artikel VI

In afwijking van het bepaalde in artikel C 3, eerste lid, treden de leden van de provinciale staten, die met ingang van 4 juni 1986 zouden moeten aftreden, af met ingang van 8 april 1987. In afwijking van het bepaalde in artikel 31 van de provinciewet, treden de uit deze leden gekozen leden van gedeputeerde staten eveneens af met ingang van 8 april 1987.

Artikel VII

In afwijking van het bepaalde in artikel C 4, eerste lid, treden de leden van de gemeenteraden, die met ingang van 4 september 1986 zouden moeten aftreden, af met ingang van 10 april 1986. In afwijking van het bepaalde in artikel 87, eerste volzin, van de gemeentewet, treden de uit deze leden gekozen wethouders eveneens af met ingang van 10 april 1986.

Artikel VIII

In afwijking van artikel 10, tweede lid, eerste volzin, van de Wet openbaar lichaam Rijnmond, treden de leden van het dagelijks bestuur, gekozen uit de leden van de raad, die met ingang van 25 september 1986 zouden moeten aftreden, af met ingang van 17 april 1986.

Artikel IX

Deze wet treedt in werking op een nader door Ons te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen, dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst, en dat alle ministeriele departementen, autoriteiten, colleges en ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN,

Herziening van de hoofdstukken C en F
van de Kieswet en wijziging van enkele
daarmede verband houdende artikelen van
de Kieswet, de Provinciewet, de gemeente-
wet, de Wet openbaar lichaam Rijnmond en
de Wet Agglomeratie Eindhoven
(Tijdstip verkiezing en eerste samenkomst
van vertegenwoordigende lichamen)

MEMORIE VAN TOELICHTING

ALGEMEEN.

1. Inleiding

Bij schrijven van 2 juni 1977, nr. B77/U 1361, heeft de toenmalige Minister van Binnenlandse Zaken de Kiesraad verzocht hem van advies te dienen met betrekking tot een wetsontwerp tot wijziging van de Kieswet strekkende tot verkorting van de termijn tussen de dag van de stemming en het eerste optreden van de nieuw benoemde Tweede Kamer. Het bepaalde in de artikelen C 1, tweede lid, F 1, tweede lid, en I 1 der Kieswet leidt ertoe, dat bij periodieke Tweede Kamer-verkiezingen zonder voorafgaande Kamerontbinding tussen de dag van de stemming en het eerste optreden van de nieuw benoemde Tweede Kamer een periode van bijna vier maanden ligt. Weliswaar hebben verkiezingen zonder voorafgaande Kamerontbinding al tientallen jaren niet meer plaatsgevonden en staat ook nu reeds vast, dat ook aan de eerstvolgende verkiezing van de Tweede Kamer een ontbinding van die Kamer vooraf zal gaan. Niettemin is het zeer goed denkbaar, dat zich in de toekomst een periodieke Tweede Kamer-verkiezing zonder voorafgaande Kamerontbinding voordoet. In 1977 heeft het bezwaar van de te lange periode tussen de stemming en de eerste samenkomst van de nieuwbenoemde Kamer zelfs de aanleiding gevormd om tot Kamerontbinding over te gaan. Een periode van bijna vier maanden tussen de verkiezing en het eerste optreden van de nieuwe Kamer kan bij een voorspoedige Kabinetsformatie tot gevolg hebben, dat het nieuwe Kabinet zijn plannen presenteert aan een Kamer in oude samenstelling, hetgeen - wanneer de verkiezing bijvoorbeeld tot een belangrijke politieke verschuiving heeft geleid - tot een onzuivere situatie kan leiden. Bovendien is een gevolg hiervan, dat de belangrijke werkzaamheden van de Tweede Kamer in wezen enkele maanden worden stilgelegd. Immers, een Kamer in oude samenstelling zal zich niet gelegitimeerd achten belangrijke wetsontwerpen te behandelen, zeker niet, wanneer de verkiezingen geleid hebben tot een samenstelling van een Kamer, die politiek zeer verschilt van die van de oude Kamer. Een ander argument om tot een verkorting van de termijn tussen de dag der stemming en het eerste optreden van de nieuw benoemde Tweede Kamer te komen, is, dat het gewenst is dat de oude Kamer zo snel mogelijk plaats maakt voor de nieuwe Kamer, opdat het overleg met betrekking tot de vorming van het Kabinet zo spoedig mogelijk ook formeel kan plaatsvinden met de nieuwe Kamerfracties.

Op grond van het vorenstaande en op grond van het feit, dat gebleken is dat het bij een verkiezing na Kamerontbinding wel mogelijk is de nieuw benoemde Kamer veertien dagen na de ver-

kiezing te laten optreden, kwam het de toenmalige Minister van Binnenlandse Zaken juist voor tot een wijziging van de Kieswet over te gaan in die zin, dat ook bij een periodieke verkiezing de termijn tussen de dag der stemming en het eerste optreden van de nieuw benoemde Tweede Kamer tot een minimum wordt beperkt.

Ook met betrekking tot de wijziging van de tijdstippen van de gemeenteraadsverkiezingen en van het eerste optreden van de nieuwe raad zijn in de loop der tijd verschillende suggesties gedaan om het nieuwe college en de nieuwe raad ruimschoots in de gelegenheid te stellen een aanstaande begrotingsbehandeling voor hun rekening te nemen, inclusief de voorbereiding. Dit zou gerealiseerd kunnen worden door de termijn tussen de dag van de stemming en het eerste optreden (thans 90 of 97 dagen) te bekorten. Een andere, verdergaande, mogelijkheid is de gehele procedure een aantal maanden te verschuiven.

Hoewel met betrekking tot de verkiezingen van provinciale staten van dergelijke bezwaren niet is gebleken, lijkt het juist de tijdstippen van de verkiezingen van de Tweede Kamer, de provinciale staten en de gemeenteraden in onderlinge samenhang te bezien en aan de hand daarvan tot een wijziging van de hoofdstukken C en F van de Kieswet te besluiten. Uitgangspunten voor de voorstellen zijn geweest:

- de wens om de termijn tussen de dag van de stemming en het eerste optreden van de Tweede Kamer aanzienlijk te bekorten;
- de wens om de installatie van de nieuwe gemeenteraad ruimschoots vóór de indiening van de concept-begroting te doen plaatsvinden;
- voorkomen moet worden dat verkiezingen te dicht op elkaar volgen, indien zich in de toekomst de situatie zou voordoen, dat verschillende verkiezingen in hetzelfde jaar komen te vallen.

2. Het eerste optreden van de nieuw benoemde Kamer na periodieke verkiezingen

Artikel F 1 van de Kieswet bepaalt, dat de kandidaatstelling voor de verkiezing van de Tweede Kamer plaatsvindt op de tweede dinsdag van april. De stemming vindt ingevolge artikel I 1 plaats op de 43ste dag na die der kandidaatstelling, dat wil zeggen: op de woensdag gelegen in de periode van 21 tot en met 27 mei.

Artikel C 1 bepaalt het aftreden van de oude Kamer, en daarmee het eerste optreden van de nieuwe, op de derde dinsdag van september.

Wellicht dient de ratio van de huidige termijn van vier maanden gezocht te worden in de omstandigheid, dat de maanden juli en augustus vakantiemaanden zijn, alsmede dat er zwaarwegende argumenten waren de eerste bijeenkomst op de derde dinsdag van september te bepalen en de dag der stemming eind mei. Dat de nieuw benoemde Tweede Kamer voor het eerst bijeenkomt op de derde dinsdag van september zal verband houden met artikel 110 der Grondwet, waarin bepaald wordt dat de gewone

zitting van de Staten-Generaal op de derde dinsdag van september geopend wordt.

Het is waarschijnlijk, dat het logisch geacht werd om op deze dag dan ook de leden van de Tweede Kamer in nieuwe samenstelling voor het eerste samen te laten komen.

De wetgever was echter niet verplicht dit tijdstip te kiezen. Hij heeft derhalve de vrijheid in artikel C 1 van de Kieswet een eerder tijdstip voor het bijeenkomen van een nieuw gekozen Tweede Kamer voor te schrijven. Een zodanig voorschrift zou met zich brengen het sluiten van de zitting der Staten-Generaal in oude samenstelling en het bijeenroepen van de nieuwe Kamer en van de Eerste Kamer in buitengewone zitting, welke zou voortduren tot de eerstvolgende derde dinsdag in september, de dag waarop de gewone zitting zou aanvangen.

Vorenstaande overwegende, lijkt er geen reden te bestaan om vast te houden aan de bepaling, dat de bij periodieke verkiezingen gekozen Tweede Kamer voor het eerst op de derde dinsdag van september bijeenkomt.

Aangezien er geen reden is om de kandidaatstelling en daarmee tevens de stemming voor de Tweede Kamer-verkiezingen op een ander tijdstip te bepalen, kan volstaan worden met het vervroegen van de eerste samenkomst van de nieuw benoemde Tweede Kamer. Aan de in de inleiding gememoreerde bezwaren van de huidige regeling kan daardoor volledig tegemoet worden gekomen.

Opgemerkt zij, dat ook in de nieuwe grondwetsbepalingen niets wordt voorgeschreven over het tijdstip van het bijeenkomen van een nieuw gekozen Tweede Kamer. Voorts vervallen de bepalingen over het jaarlijks openen en sluiten van de zitting der Staten-Generaal en het onderscheid tussen gewone en buitengewone zittingen.

Wel wordt bepaald, dat jaarlijks op de derde dinsdag van september of op een bij de wet te bepalen eerder tijdstip door of namens de Koning in een verenigde vergadering van de Staten-Generaal een uitzetting wordt gegeven van het door de regering te voeren beleid.

Teneinde te bepalen op welk tijdstip de nieuw benoemde Kamer voor het eerst dient op te treden, is het nodig eerst de na de dag der stemming te verrichten handelingen aan een nadere beschouwing te onderwerpen.

Ingevolge artikel M 1, eerste lid, van de Kieswet dient het hoofdstembureau op de tweede dag na die der stemming zitting te houden tot vaststelling van de uitslag. Er bestaat evenwel geen voorschrift wanneer het centraal stembureau de uitslag vaststelt.

Artikel N 1 van de Kieswet bepaalt, dat het centraal stembureau onmiddellijk nadat de afschriften van de processen-verbaal van alle hoofdstembureaus zijn ontvangen, overgaat tot het verrichten van de verkiezingswerkzaamheden tot vaststelling van de uitslag der verkiezing.

Artikel N 21 van de Kieswet bepaalt, dat de voorzitter van het centraal stembureau de uitslag der verkiezing zo spoedig mogelijk bekend maakt. Het tijdstip van bekendmaking hangt af van de omvang van de te verrichten werkzaamheden.

Er kan van worden uitgegaan, dat bij de verkiezingen circa tien dagen liggen tussen de dag van de stemming en de vaststelling van de uitslag. De praktijk heeft geleerd, dat het inzenden van de geloofsbrieven en van het bericht van aanneeming van de benoeming na verkiezingen in overgrote meerderheid van de gevallen reeds binnen enkele dagen, nadat de kennisgeving inzake de benoeming is verzonden, kan hebben plaatsgehad. Dat dit in uitzonderingsgevallen meer tijd kan vergen, behoeft geen reden te zijn om de eerste samenkomst van de nieuwe Kamer uit te stellen. Gezien het bovenstaande lijkt het redelijk de dag van eerste samenkomst te bepalen op de twintigste dag na die der stemming.

3. De dag der stemming bij de raads- en de statenverkiezing en de dag van het eerste optreden van de nieuw benoemde gemeenteraad en provinciale staten

De kandidaatstelling voor de provinciale statenverkiezing vindt ingevolge het thans bestaande artikel F 3 van de Kieswet plaats op de tweede dinsdag van februari. Gelet op het bepaalde in artikel I 1 betekent dit dat de stemming plaatsvindt op de woensdag, gelegen in de periode van 23 tot en met 29 maart. De nieuwe staten komen voor het eerst bijeen op de eerste woensdag van juni (artikel C 2, tweede lid).

Bij de gemeenteraadsverkiezing valt de kandidaatstelling op de derde dinsdag van april (artikel F 4), zodat, gelet op artikel I 1, de stemming plaatsvindt op de woensdag, gelegen in de periode van 28 mei tot en met 3 juni. De nieuwe raad komt bijeen op de eerste dinsdag van september (artikel C 3, tweede lid).

Ten aanzien van de verkiezingen van de gemeenteraad en provinciale staten dient allereerst de vraag te worden gesteld, of de regeling dat beide verkiezingen in hetzelfde jaar plaatsvinden moet worden gehandhaafd. Deze regeling dateert van 1953 en is hoofdzakelijk ingegeven door overwegingen van doelmatigheid: de mogelijkheid de campagne-activiteiten voor beide verkiezingen te combineren kon voor de politieke groeperingen een aanzienlijke kostenbesparing opleveren. Inmiddels is evenwel gebleken, dat de behoefte bestaat aan op afzonderlijke verkiezingen toegespitste activiteiten. Voorts bedenke men, dat tengevolge van tussentijdse Kamerontbinding de mogelijkheid kan ontstaan, dat de verkiezingen van de gemeenteraden, de provinciale staten en de Tweede Kamer in hetzelfde jaar plaatsvinden. Gezien de afwijkende zittings-termijn van het Europese Parlement moet men zelfs rekening houden met vier verkiezingen in hetzelfde jaar. Zou zich deze situatie voordoen, dat bestaat het gevaar dat de belangstelling bij de kiezer voor de verkiezingen sterk zal teruglopen. Spreiding van de staten- en raadsverkiezingen over verschillende jaren brengt bovendien een meer evenwichtige belasting van het ambtelijk apparaat van de gemeenten

met zich.

Ook is wel eens geopperd, de verkiezingen van de gemeenteraad en van provinciale staten tegelijk te doen plaatsvinden. De bezwaren die zijn aan te voeren tegen het houden van deze verkiezingen in hetzelfde jaar, zijn hierop uiteraard evenzeer van toepassing.

Op grond van bovenvermelde overwegingen wordt voorgesteld de verkiezingen van de gemeenteraad en de provinciale staten opnieuw in verschillende jaren te doen plaatsvinden. Het is dan voor de hand liggend deze op dezelfde dag te bepalen. Daarbij ware ervoor te zorgen, dat de tijd tussen deze verkiezingen en die van de Tweede Kamer, indien deze in hetzelfde jaar zouden vallen, voldoende is voor de gemeente opdat de organisatie van beide verkiezingen op een zorgvuldige wijze kan plaatsvinden.

Om die reden is voorgesteld de dag der kandidaatstelling op de eerste dinsdag van februari te bepalen en daarmee de dag der stemming op woensdag in de periode van 16 tot en met 22 maart.

Evenals bij de verkiezing van de Tweede Kamer kan ook bij de raads- en statenverkiezing de periode tussen de dag der stemming en de dag, waarop de nieuwe raad en staten voor het eerst optreden, aanzienlijk worden bekort. Thans bedraagt deze periode 90 of 97 dagen voor de gemeenteraad en 70 dagen voor provinciale staten. Omdat de gemeentewet en de provinciewet voorschrijven dat in de eerste vergadering de wethouders c.q. gedeputeerde staten worden gekozen, dienen in die periode tevens de besprekingen over de collegevorming te worden afgerond. Bij de Tweede Kamer doet zich dit uiteraard niet voor. Bovendien moet bij de gemeenteraad rekening worden gehouden met de mogelijkheid van beroep tegen de toelating van raadsleden. De goedkeuring van de geloofsbrieven van de nieuwe raadsleden is niet onherroepelijk zolang de beroepstermijn van acht dagen niet is verstreken. Derhalve zal de oude raad in elk geval tot dat tijdstip zitting moeten houden en, evenals in de huidige wet, met het onderzoek van de geloofsbrieven moeten worden belast. Niettegenstaande deze verschillen met de Kamerverkiezing moet een termijn van 20 dagen tussen de dag der stemming en het eerste optreden, ook bij de verkiezing van de raad en de staten, haalbaar zijn. In artikel U 12 zal dan voorgeschreven moeten worden, dat het onderzoek van de geloofsbrieven van de nieuwe raadsleden uiterlijk op de twaalfde dag na die der stemming dient plaats te vinden.

Gezien het bovenstaande zullen de tijdstippen voor de verkiezingen van de gemeenteraden en de provinciale staten de volgende zijn:

- de kandidaatstelling op de eerste dinsdag van februari;
- de stemming op de woensdag in de periode van 16 tot en met 22 maart, en
- het eerste optreden op de dinsdag in de periode van 5 tot en met 11 april.

Teneinde deze verkiezingen in een verschillend jaar te doen plaatsvinden is een overgangsbepaling opgenomen, op grond waarvan de zittingsduur van de provinciale staten voor éénmaal met één jaar wordt verlengd.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel C 1

Het aftreden van de leden van de Tweede Kamer, en daarmee het eerste optreden van de nieuw benoemde leden, vindt volgens dit nieuwe voorschrift plaats op de twintigste dag na de dag der stemming. De stemming valt op de 43ste dag na die der kandidaatstelling. De kandidaatstelling vindt plaats op de tweede dinsdag van april, hetgeen betekent, dat het aftreden ingaat op de dinsdag, gelegen in de periode van 10 tot en met 16 juni.

De derde volzin van het huidige tweede lid kan vervallen, aangezien deze overbodig is; in de nieuwe grondwetsbepaling komt deze bepaling om dezelfde reden niet meer voor. Dat de aftredenden dadelijk herkiesbaar zijn is zo vanzelfsprekend, dat het niet meer in de betreffende artikelen is opgenomen.

Artikel C 2

Uit een oogpunt van systematiek lijkt het juister om de uitzonderingsbepaling die verband houdt met tussentijdse Kamerontbinding in een afzonderlijk artikel onder te brengen. Door de formelering van deze bepaling te veranderen is de leesbaarheid daarvan verbeterd.

Artikel C 3

Het aftreden van de leden van provinciale staten vindt in de nieuwe opzet plaats op de twintigste dag na die der stemming en derhalve op de 63ste dag na de dag der kandidaatstelling. Aangezien de kandidaatstelling is verschoven naar de eerste dinsdag van februari, treden de statenleden derhalve af met ingang van de dinsdag, gelegen in de periode van 5 tot en met 11 april.

Artikel C 4

Ook bij de gemeenteraadsverkiezingen wordt de periode tussen de kandidaatstelling en het optreden van de nieuwe raad teruggebracht tot 63 dagen. De kandidaatstelling vindt plaats op dezelfde dag als die voor de statenverkiezingen, zij het in een verschillend jaar en derhalve treden ook de raadsleden af met ingang van de dinsdag in de periode van 5 tot en met 11 april.

Artikel C 5

De derde leden van de artikel C.1, C 2 en C 3 komen te vervallen. Artikel C 5, dat hiervoor in de plaats is gekomen, bevat een algemene regeling inzake het tijdstip van aftreden van tussentijds benoemde leden.

Artikel F 1

Het tijdstip van de kandidaatstelling voor de Tweede Kamer-

verkiezingen wordt niet gewijzigd.
Het tweede lid komt te vervallen, aangezien dit een vanzelfsprekende en derhalve overbodige bepaling bevat.

Artikel F 2

Dit artikel heeft slechts redactionele wijziging ondergaan.

Artikel F 3

Om redenen die hierboven reeds zijn vermeld wordt de dag der kandidaatstelling voor de statenverkiezingen verschoven naar de eerste dinsdag van februari.
Het oude tweede lid is vervallen om dezelfde reden als het tweede lid van artikel F 1.
Aangezien het minder juist wordt geacht dat in de week, voorafgaande aan Pasen, verkiezingsactiviteiten plaatsvinden, wordt de kandidaatstelling een week vervroegd wanneer de dag der stemming - dat is woensdag, gelegen in de periode van 16 tot en met 22 maart - zou vallen in de week voor Pasen. Een zelfde bepaling is opgenomen in artikel F 3, eerste lid (oud).

Artikel F 4

Zoals hierboven in § 3 reeds is toegelicht zal de kandidaatstelling voor de gemeenteraadsverkiezingen in de nieuwe opzet op hetzelfde tijdstip plaatsvinden als die voor de statenverkiezingen, evenwel in een verschillend jaar.
Het oude tweede lid is vervallen om dezelfde reden als het tweede lid van artikel F 1.
Het tweede lid van artikel F 4 is gelijkkluidend aan het tweede lid van artikel F 3.

Artikel O 8

In dit artikel, dat betrekking heeft op de verlengde zittingsduur van de raad, in het geval de goedkeuring van de geloofsbrieven van meer dan de helft van de nieuwe raadsleden niet tijdig onherroepelijk is geworden, wordt een wijziging aangebracht in verband met de wijziging van het normale tijdstip van aftreden van de raad (artikel C 4 nieuw).

Artikel U 12

Zoals in het algemene deel van de toelichting al is gezegd, dient het onderzoek van de geloofsbrieven uiterlijk op de twaalfde dag na die der stemming plaats te vinden. Dit onderzoek dient namelijk door de zittende raad te geschieden om te voorkomen dat er een bestuursvacuum zou ontstaan, wanneer de goedkeuring van de geloofsbrieven van meer dan de helft van de nieuwe raadsleden niet tijdig onherroepelijk zou zijn.

Artikel II

Het tijdstip van aftreden van de leden van gedeputeerde staten en van de benoeming van het nieuwe college is in overeenstemming gebracht met het nieuwe tijdstip van aftreden van provinciale staten.

Artikel IV

Ook het tijdstip van aftreden van de leden van de raad van Rijnmond is gewijzigd. Evenals in de huidige Wet openbaar lichaam Rijnmond is dit tijdstip zo gekozen, dat het niet samenvalt met dat van het aftreden van de leden van de gemeenteraden. Het tijdstip van de benoeming van de leden van het dagelijks bestuur is op overeenkomstige wijze gewijzigd.

Artikel V

Het tijdstip van de eerste samenkomst van de nieuwe raad van de Agglomeratie Eindhoven is in overeenstemming gebracht met het nieuwe tijdstip van de eerste samenkomst van provinciale staten.

Artikelen VI, VII, VIII

In deze artikelen is een drietal overgangsbepalingen opgenomen. Teneinde te bereiken, dat de verkiezingen van de gemeenteraad en provinciale staten in verschillende jaren plaatsvinden, is de zittingsduur van de provinciale staten, die voor het eerst bijeenkomen op 2 juni 1982 en van de daaruit gekozen leden van gedeputeerde staten, met iets minder dan een jaar verlengd. De zittingsduur van de gemeenteraden die voor het eerst bijeenkomen op 7 september 1982 en van de daaruit gekozen wethouders, is met ongeveer vijf maanden verkort in verband met de wijziging van het tijdstip van aftreden van de leden van de raad (artikel C 4, tweede lid, nieuw). Het laatste is ook geschied met betrekking tot de raad van Rijnmond, die voor het eerst bijeenkomt op 28 september 1982.

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN